

УДК 821.161.2–1.09+929 Симоненко

Т. С. Пінчук, Л. Ю. Тарарива

МІФОПОЕТИЧНІ ДОМІНАНТИ В ТВОРЧОСТІ В. СИМОНЕНКА

Постать Василя Симоненка в українському літературному дискурсі посідає особливе місце. Віртуоз поетичного слова, талановитий образотворець, рішучий і безкомпромісний, митець заповнив власну лакуну в літературі, як свідомий шістдесятник, здійснив „...інноваційний прорив у нові культурно-естетичні та світоглядно-філософські сфери” [24, с. 67].

Творчий доробок В. Симоненка, попри наукові напрацювання, значну кількість досліджень, усе ж залишається в фокусі об’єктивації поетики митця як самотнього контенту кращих національних проявів, синтезованих із світовими поетичними тенденціями.

До творчості В. Симоненка в різні роки зверталися І. Дзюба, М. Жулинський, О. Каленченко, Б. Кравців, В. Моренець, В. Пахаренко, Л. Тарнашинська, А. Ткаченко та ін. Моніторинг літературознавчих праць виявив недостатність напрацювань в аспекті міфопоетичного дослідження, проте вказав на потенційні можливості в застосуванні методології дослідження міфопоетики для вивчення поетичного спадку В. Симоненка й визначення міфопоетичних домінант.

Актуальність обраної теми основана на оригінальності та самотності прояву авторського міфологізму й полягає насамперед у застосуванні міфопоетичного потенціалу аналізу, в спробі перепрочитати творчий доробок поета.

Аналіз міфопоетики творчості В. Симоненка здійснений на основі концепцій міфу й міфопоетики Я. Голосовкера, М. Еліаде, О. Лосева, Ю. Лотмана, Є. Мелетинського, В. Топорова, О. Фрейденберг та ін. Також положення роботи базуються на дослідженнях сучасних літературознавців І. Вальченко, С. Вардеванян, Ю. Вишницької, Ю. Ганошенка, Н. Глінки, О. Киченка, Ж. Колчиної, О. Коляди, В. Копиці, О. Кривчикової, О. Кухар, Т. Мейзерської, М. Назаренка, А. Нямцу, Н. Поліщук, Я. Поліщука, А. Рубан, Т. Саяпіної, Л. Тарариви, Л. Тишковської, О. Турган, Т. Федотової, І. Хижняк, І. Чернової, Ю. Шаніної, Т. Шестопаолової, Л. Яшиної та ін. У розвідці звертаємося й до архетипної критики К. Юнга, ритуально-міфологічного методу Дж. Фрезера, концепцій Дж. Кемпбелла і Н. Фрая, використовуємо праці в галузі української та східнослов’янської міфології, етнографії О. Афанасьєва, М. Костомарова, О. Потебні, В. Скуратівського.

Метою дослідження є інтерпретація міфопоетичних домінант у творчості В. Симоненка, виявлення її характерних особливостей. Досягнення мети вимагає розв’язання завдання об’єктивації часо-

просторових аспектів міфопоетики автора, визначення особливостей рецепції ритуальних праформ.

У дослідженні міфологічних доміант інтегральним завданням постає визначення просторової організації, ідентифікації сакральних і профанних локусів. Простір, користуючись положеннями праць В. Топорова, ідентифікуємо як „...ієрархізовану структуру супідрядних цілому смислів” [25, с. 65], який конститує цілісний універсум дискурсу, структуруючи його складові, зв’язуючи воедино, на перший погляд, розрізнені елементи, „... де кожне місце і кожен напрямок мають особливий акцент, а той, у свою чергу, сходиться до основного, до безпосередньо міфологічного акценту, до розділу профанного й священного” [9, с. 100]. О. Лосєв розглядає космос як систему безкінечних просторів [12]. Ю. Лотман в основі простору вбачає не „ознаковий континуум”, а „...сукупність окремих об’єктів, що мають власні назви” [13, с. 63].

У просторових вимірах центральне місце сакралізованого локусу у В. Симоненка належить архетипному образу землі як концепту зі смисловими знаковими кодами матері, годувальниці, Батьківщини, прихистку, долі. Образ землі персоніфікований, „зберігає” в собі пам’ять поколінь, історичні перипетії: „*Земля кричить. Шинкують кров’ю війни*” [21, с. 56]. У поетичних текстах образ виступає семантичним дублетом сонця: „*Земля – мов казка. / Кращого сонця ніде нема*” [Там само, с. 124].

Початком відліку (оріго) вважаємо архетипний образ землі як компонент космологічної впорядкованості Всесвіту, його матеріальної основи. Подібний мотив фіксуємо в міфології індіців-пуєбло, у якому обсервуємо акт народження людини із землі. Саме тера є структурним доміантним компонентом терапростору, а також езотеричного простору індивіда, відповідно, є його аналогом. У латинській мові номен „людина” пов’язаний зі словом „земля”. Земля – еквівалент як початку життя, так і завершення екзистенційного кола людини: „*Я живу тобою і для тебе, / Вийшов з тебе, в тебе перейду*” [21, с. 123], „*От і все. Поховали старезного діда, / закопали навіки у землю святу / ... повернули навіки у лоно землі*” [Там само, с. 44]. Автор відтворює ритуальну дію, яка спрямована на гармонізацію й первинне упорядкування Всесвіту: „*Я вклонюся землі і скажу їй: / – Спасибі, / що мені ти прослалася, тепла, до ніг...*” [Там само, с. 46]. Упорядкованість космосу через ритуальні дії об’єктивує первинну необхідність керувати природними процесами: „*І земля впилає водою, / Мов живою кров’ю. / І обнявся сміх з журбою, / Ненависть – з любов’ю...*” [Там само, с. 70].

У просторовій організації поетичних текстів В. Симоненка особливе місце надається образу „*дерева*”, яке є знаком життя, сили, містить у собі натяк на відновленість буття. Цей архетипний образ підкреслює тріаду мономіфу (народження – смерть – відродження): „*Дерево життя – знамено трьох основ світу. Яв – світ видимий, явний, дійсний; стовбур Дерева життя – то земне існування людей у просторі з*

Сонцем. Нав – світ невидимий, духовний, підземний, потойбічний, світ предків, коріння Дерева життя. Прав – світ законів, правил, освячених звичаями, досвідом, обрядами; крона Дерева життя, де живуть боги, це їхній духовний світ” [5, с. 140]. Саме „дерево” постає сакральним зв’язком космосу Всесвіту й космосу людини. У В. Симоненка ліричний герой стає деревом життя, подібні метаморфози повторюють космологію буття: „*Стають мої руки віттям, / Верхів’ям чоло стає, / Розкрилося ніжним суцвіттям / Збентеже серце моє*” [21, с. 97]. Модель просторової організації об’єктивована в міфологемі „світового дерева” – це „центральна фігура... „вертикальної „космічної моделі”, „символ самості” (С. Біркхойзер-Оері) [3]. Автор продукує власний міф, моделюючи космогонічний міф про дерево життя, пов’язуючи цей процес із народженням дерева з людини. У серці дерева „... заховані саме життя і найвища його мета безсмертя” [11, с. 159].

Поле, як один із конструкторів сакрального простору, постає як безпечний локус, освоєний людиною, концентрує в собі позитивну інформацію й енергетику: „*Мені поля задумливо шептали / Своім ніким не співані пісні*” [21, с. 183]. Ліс у В. Симоненка, на противагу міфологічному топосу негативного, невідомого світу, основного місцеперебування „злих сил”, за К. Юнгом, – символу несвідомого, виступає просторовим утворенням, яке концентрує в собі вітальну силу: „*Мене ліси здоров’ям напували, / Коли бродив у їхній гущині...*” [Там само, с. 183].

Вертикаль терапростору об’єктивована міфологемами „*шлях*”, „*дорога*”, „*стежка*” – модусами орієнтації в просторі, а також трансферного трансцедентного переміщення. Міфологема „*дорога*” та її семантичні дублети втілюють ідею транспортації суб’єкта з реального часопростору в ірреальний, інший вимір, ідеться про „*хронотоп кризи і життєвого перелому*” (М. Бахтін), що оприявлене в концепції кола мономіфу. Отже, міфологема „*дорога*” координує шлях до пошуку нового сакрального („*Тільки манить ввечері дорога / У казково загадковий світ...*” [Там само, с. 89]), просторова міфологема стає еквівалентом часового проміжку, об’єктивує життєвий шлях людини („*Я бажаю, щоб всю дорогу, / Все життя усміхалась ти*” [Там само, с. 72]). Поетичний дискурс В. Симоненка реалізує ритуальну схему проникнення суб’єкта в інший світ, що детерміновано міфологемою „*шлях*” („*дорога*”). Суб’єкт проходить стадії внутрішнього очищення (ініціацію), позбавляючись від байдужості: „*То ховали байдужість / На ратицях кволих / Тупцювали за гробом ватаги бездар, / Проводжали в дорогу останню...*” [Там само, с. 120].

Хата, як втілення моделі окремої сфери мікрокосму, перебуває в синхронії з індивідом, стає „імплицитно залежною”, своєрідним „двійником” володаря цього мікрокосму, „повторює” його „історію”: „*Ти приймала і щастя, і лихо, / Поважала мій труд і ніт...*” [Там само, с. 43]. Процес ініціації персонажа детермінований зміною локусу, ритуальним

прощанням з хатою: „Я прощаюся нині з тобою, / Рідна хато моя, назавжди” [Там само]. „Дім” стає носієм прапам’яті, „сховищем” найважливіших подій, каталізує спогади: „Ти була мені наче мати, / ти служила мені як могла” [Там само].

Маніфестують межі простору міфологеми „двері”, „стіни”, „вікно”, які водночас виконують функцію встановлення меж, також стають сакралізованими локусами трансферності, „...об’єктами, що затримують небажані, згубні інтенції зовнішнього світу, адже на межі двох світів (зовнішнього і внутрішнього) концентруються хтонічні сили” [4, с. 49]. Міфологема „вікно” є регулятором просторових переміщень, регламентує вхід / вихід, „ширма вікна” виконує роль перепони для осягнення й розуміння світу: „Комусь життя – забави та відради, / А світ закритий ширмою вікна” [21, с. 64]. Посередність об’єктивована обов’язковим актом завішування вікна, яке стає перепорою для осягнення сенсу буття. Стіна є асоціативом печалі, туги, синхронно з іншими знаками, символізує наближення есхатологічних процесів: „Синиця в шибку вдарила крильми. Годинник став. Сіріють німо стіни” [Там само, с. 115].

Верх просторового континууму об’єктивованій архетипним образом „небо”, який є модусом раціонального, структурованого світоустрою, гармонійною організацією буття, космологічною впорядкованістю екзистенції, аполлонівського світовідчуття. Названий імператив є характерною рисою міфу, в якому „...саме небо – місце знаходження богів, які... не породжують Космос, не творять його з „нічого”, а самі ним породжені для виконання функцій підтримання космічної впорядкованості” [19, с. 106]. До речі, бінарна опозиція земля / небо є однією з перших міфологічних пар у космогонічних системах, містить у собі характерну міфологічну структуру простору – „верх – низ”. Пошук аполлонівського початку, занурення у світ космологічної впорядкованості, у нерозривному зв’язку з діонісійським початком є основною складовою тканини поетичного твору: „Вростаю у небо високе, / Де зорі – жовті джмелі, / І чую: пульсують соки / У тіло моє з землі” [21, с. 97].

Досліджуючи міфологічні доміанти, не слід оминати й використання автором уламків ритуалів, які відтворюють архаїчні прагнення людини гармонізувати космос. Ритуал „запалення вогню”, відомого ще у ведійських текстах, у В. Симоненка відтворений через численні ритуалемі, пов’язані зі стихією вогню, зокрема об’єктивованим є акт освячення вогнем й отримання шляху до вищої сили, коли вогонь ставав „...своєрідним дезінфікуючим засобом” [26, с. 599]. Окреме сакральне значення мав „новий” вогонь, який очищував від гріхів за рік. Запалення вогнища мало на меті „...звільнення від ворожої сили хвороби, смерті й пов’язаних з останньою міфічних істот” [20, с. 401], утілювало ідею святості поклоніння вогню як „стихії божественної й емблеми грозового полум’я” [1, с. 241]. У В. Симоненка вогнем

очищуються людські вади: „Шкварити байдужість на вогні” [21, с. 103].

Автор трансформує ритуал, акцентуючи на імпліцитному прагненні ліричного героя віднайти гармонію, злившись зі світовим простором, оскільки саме через „...освячення вогнем людина здобуває шанс знайти дорогу до вертикалі – Бога” [10, с. 3]: „Гоготіло вночі багаття, / Танцювали зірки у вогні, / І дівчата в святешних платтях / Дарували Миколі пісні” [21, с. 60].

Слід акцентувати й феномен відсутності простору, руйнування, „спустошення простору” (за В. Топоровим), есхатологічними процесами, або як „повна відпрацьованість (зношеність) космічного простору” [25, с. 69], що оприявлюється через маргінальні образи „хижкої землі”, „розп’яття”: „Уже від крові хижіє земля, / І кожного катюгу і тирана / Уже чекає зсукана петля” [21, с. 99].

Час і простір є активним тлом для втілення суб’єктивних зламів індивідуального внутрішнього світу людини. Слушною тут нам видається думка В. Топорова: „...як і в космологічній схемі міфопоетичних традицій, простір і час не просто рамка (або пасивний фон), у якій розгортається дія; вони активні й, відповідно, зумовлюють поведінку героя...” [25, с. 250]. Так, зимовий цикл природного коловороту оприявлює психологічні злами ліричного героя, творчий занепад: „Я не люблю зими – вона така убога, / Одноманітна, барвами скупа... / Усе важке й безмовне, мов каміння” [21, с. 193]. Подібна інтерпретація часу зимового календарного циклу сягає своїм корінням міфологічного початкового осмислення буття.

В. Симоненко, використовує циклічний коловорот стадій розквіту – в’янення природи, тому весна постає як модус початку існування, розквіту, космологічного відтворення екзистенції: „Здрастуй, сонце, і здрастуй, вітре! / Здрастуй, свіжосте нив! / Я воскрес, щоб із вами жити / Під шаленством весняних злив” [Там само, с. 72].

Природна сфера людської екзистенції підпорядкована сонячним ритмам, які виявляються в добовому чергуванні дня і ночі, у зміні пір року, річного циклу тощо. Саме сонце є рушійною силою становлення часу, керманичем буттєвих сил, що виражає ідею людини-сонцепоклонника. В. Симоненко номінує міфологему „сонце” життєвим стимулом, координатором життєвих подій, слідуючи слов’янським віруванням і ритуалам: „Берези, в снігу занімілі, / Іній на вітах слізьми, / Про що ви мрієте, білі? / – Про сонце мріємо ми...” [21, с. 82].

Образ ночі у В. Симоненка, як і в міфологічних моделях світу, зумовлений надприродними силами, ніч, як часова одиниця, сакралізується: „Лягла на всьому вечірня втома. / Палає місто, мов дивний храм. / І розтинають ніч невагому / Квадратні очі віконних рам. / Ці чар и ночі такі знайомі” [21, с. 119].

Часова опозиція день / ніч корелює з етичною опозицією добро / зло, тим самим утілюється бінарність космічна / есхатологічна ідея: „Ніч

підходила з гуркотіннями, / Ніч несла божевілля й жах, / Плазувала потворними тінями” [Там само, с. 128]. За традицією, ніч уособлюється через містичні ефемерні події, сакралізований час вирування хаосу: *„Ніч кричала мені, розтерзана, / Оперезана громом навхрест”* [Там само, с. 128].

Ніч як часова одиниця зміни дня може розширювати межі не лише темпорального розподілу доби, стаючи значенневою моделлю етапів циклів життя людини, корелювати з іншою одиницею дихотомічної опозиції життя / смерть, оскільки „...місячний цикл не лише визначає короткі відрізки часу (тиждень, місяць), але також слугує архетипом для тривалих строків... народження людства, його зростання, його старіння („спрацьованість”) і зникнення уподібнюються місячному циклу” [27, с. 90]: *„І в сіру ніч, коли мене не стане, / Коли востаннє римою зітхну, / Я не помру, лиш серце в грудях стане, / Схолоне кров, а я навек засну”* [21, с. 170]. Ніч стає асоціативом духовного шукання людини, ліричний герой знаходить відповіді на питання саме на тлі цього добового відрізка: *„...марення нічні / Мене назад вернути закликали / У місто, де світилися вогні”* [21, с. 210].

Отже, просторова й часова організація, вибудована за моделями міфопоетичних зразків, дозволила автору сконденсувати площини міфу-основи, розширити інтерпретаційні можливості традиційних локусів, часових відрізків, уможлививши заглиблення в прашари екзистенції просторових модусів, витворити активний фон, синхронізуючи його з імпліцитними та експліцитними діями суб’єкта, об’єктивувати архаїчні схеми світоустрою.

Міфопростір вибудовується у вертикально-горизонтальній проекції, послуговуючись продуктивною семантикою міфологічних структур. Його специфіка пов’язана з семантикою локусів, структурується за принципом міфологічної бінарної опозиції низ / верх, часова домінанта визначається міфологічними константами. Подальше вивчення міфопоетичних доміант дозволить вибудувати цілісну картину світу автора, визначити можливості поетичних текстів, продукувати міф і автоматиф.

Список використаної літератури

1. Афанасьев А. Н. Мифология Древней Руси / А. Н. Афанасьев. – М. : Эксмо, 2006. – 608 с. **2. Байбурин А. К.** Ритуал в традиционной культуре. Структурно-семантический анализ восточнославянских обрядов / А. К. Байбурин. – СПб. : Наука, 1993. – 225 с. **3. Биркхойзер-Оэри С.** Мать. Архетипический образ в волшебной сказке [Электронный ресурс] / С. Биркхойзер-Оэри. – Режим доступа : http://webreading.ru/sci/sci_psychology/sibill-birkhoyzer-oerimatarhetip_cheskiy-obraz-v-volshebnoy-skazke.html **4. Вишницкая Ю. В.** Мифологемы Александра Блока в русском этнокультурном пространстве : дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.01.02 / Вишницкая Юлия Васильевна. – Киев, 2003. – 158 с.

- 5. Войтович В.** Українська міфологія / В. Войтович. – К. : Либідь, 2002. – 664 с. **6. Дзіковська Л. М.** Художній час та художній простір у ліриці М. Волошина 1900 – 1910 років : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.02 „Російська література” / Л. М. Дзіковська. – К., 2001. – 16 с. **7. Дмитренко М.** Українські символи / М. Дмитренко, Л. Іваннікова, Г. Лозко, Я. Музиченко, О. Шалак. – К. : Ред. часоп. „Народ”, 1994. – 139 с. **8. Евзлин М.** Космогония и ритуал [Електронний ресурс] / М. Евзлин. – М. : „Рпдикс”, 1993. – С. 191 – 201. – Режим доступу : http://pryahi.indeep.ru/mythology/research/evzlin_01.html. **9. Кассирер Э.** Философия символических форм : в 3 т. / Э. Кассирер ; пер. с нем. С. Ромашко. – М., СПб. : Унив. кн., 2001. – . – Т. 2 : Мифологическое мышление. – 2001. – 280 с. **10. Копиця В. Є.** Міфопоетична модель світу в поезії Василя Герасим'юка : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 „Українська література” / В. Є. Копиця. – Херсон, 2006. – 22 с. **11. Лозко Г. С.** Коло Свароже : Відроджені традиції / Г. С. Лозко. – К. : Укр. письменник, 2004. – 222 с. **12. Лосев А. Ф.** Знак. Символ. Миф / А. Ф. Лосев. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1982. – 480 с. **13. Лотман Ю. М.** Избранные статьи в 3-х т. / Ю. М. Лотман. – Таллин. : Александра, 1992 – . – Т. 1 : Статьи по семиотике и топологии культуры. – 1992. – 247 с. **14. Луговая Е. А.** Топоним виртуального пространства как культурно-историческая категория (на материале эпопеи Дж. Р. Р. Толкиена „Властелин колец”) : дис. на соиск. учен. степ. канд. філол. наук : 10.02.19 / Луговая Екатерина Александровна. – Ставрополь, 2006. – 217 с. **15. Мелетинский Е. М.** Поэтика мифа / Е. М. Мелетинский. – М. : Наука, 1976. – 407 с. **16. Мифы народов мира.** Энциклопедия : у 2 т. / гл. ред. С. А. Токарев. – М. : Сов. энцикл., 1987. – Т. 1 : А – К. – 1987. – 671 с. **17. Мифы народов мира.** Энциклопедия : у 2 т. / гл. ред. С. А. Токарев. – М. : Сов. энцикл., 1987. – Т. 2 : К – Я. – 1988. – 719 с. **18. Мишанич М.** Міф, міфологія, міфологізм, міфокритика, міфопоетика : історія інтерпретації і розмежування понять : доп. на V Міжнар. Конгресі українців (м. Чернівці, 26 – 29 серп. 2002 р.) / М. Мишанич, С. Мишанич. – Донецьк : Норд-Прес, 2002. – 58 с. **19. Найдыш В. М.** Философия мифологии. От античности до эпохи романтизма / В. М. Найдыш. – М. : Гардарики, 2002. – 554 с. **20. Потебня А. А.** Символ и миф в народной культуре / А. А. Потебня. – М. : Лабиринт, 2000. – 480 с. **21. Симоненко В.** Твори : у 2 т. / В. Симоненко. – Черкаси : Брама-Україна, 2004. – Т. 1 : Поезії. Казки. Байки. З неопублікованого. Проза. Літературні статті. Сторінки щоденника. Листи. – 2004. – 424 с. **22. Скуратівський В. Т.** Русалії / В. Т. Скуратівський. – К. : Довіра, 1996. – 734 с. **23. Тарнашинська Л.** Українське шістдесятництво : аберація явища у посмодерному прочитанні / Л. Тарнашинська // Слово і Час. – 2006. – № 3. – С. 59 – 71. **24. Топоров В. Н.** Исследования по этимологии и семантике : у 3 т. / В. Н. Топоров. – М. : Яз. славян. культуры, 2004. – Т. 1 : Теория и

некоторые частные ее приложения. – 2004. – 816 с. **25. Топоров В. Н.** Поэтика Достоевского и архаические схемы мифологического мышления / В. Н. Топоров // М. М. Бахтин : pro et contra. Личность и творчество М. М. Бахтина в оценке русской и мировой гуманитарной мысли / [сост., вступ. ст. и коммент. К. Г. Исупова]. – СПб. : РХГИ, 2001. – Т. 1. – 552 с. – (Русский путь). **26. Фрэзер Д. Д.** Золотая ветвь : Исследование магии и религии / Д. Д. Фрэзер ; пер. с англ. М. К. Рыклина. – М. : Политиздат, 1986. – 703 с. **27. Элиаде М.** Миф о вечном возвращении (архетипы и повторение) / М. Элиаде // Космос и история / М. Элиаде ; пер. с фр. и англ. А. А. Васильевой, В. Р. Рокитянского, Е. Г. Борисовой. – М. : Прогресс, 1987. – С. 27 – 144.

Пінчук Т. С., Тарарива Л. Ю. Міфопоетичні доміанти в творчості В. Симоненка

У статті обсервується поетичний спадок В. Симоненка в аспекті міфопоетичного дослідження, визначаються міфопоетичні доміанти. Актуальність обраної теми основана на оригінальності та самобутності прояву авторського міфологізму й полягає насамперед у застосуванні міфопоетичного потенціалу аналізу, в спробі перепрочитати творчий доробок поета. Інтерпретуються міфопоетичні доміанти в творчості митця через вивчення часово-просторових аспектів, рецепцію ритуальних праформ. Творчий доробок В. Симоненка, попри наукові напрацювання, значну кількість досліджень залишається в фокусі об'єктивізації поезики митця як самобутного контенту кращих національних проявів, синтезованих із світовими поетичними тенденціями. Основним завданням у дослідженні визначаємо виявлення й інтерпретацію міфологічних доміант, визначення просторової організації, ідентифікації сакральних і профанних локусів, які є базовими для просторової й часової організації континууму поетичного тексту.

Ключові слова: міфопоетика, локус, ритуалема, міфологема.

Пинчук Т. С., Тарарива Л. Ю. Мифопоэтические доминанты в творчестве В. Симоненко

В статье обсервируется поетическое наследие В. Симоненко в аспекте мифопоэтического исследования, определяются мифопоэтические доминанты. Актуальность выбранной темы основана на оригинальности и самобытности проявления авторского мифологизма и заключается в использовании мифопоэтического потенциала анализа, в попытке нового прочтения творчества поэта. Интерпретируются мифопоэтические доминанты в творчестве автора посредством изучения временно-пространственных аспектов, рецепции ритуальных праформ. Творческое наследие В. Симоненка, несмотря на научные наработки, значительное количество исследований остается в фокусе объективации поэтики автора как самобытного контента лучших национальных проявлений, синтезированных с мировыми поэтическими тенденциям.

Основным заданием в исследовании является идентификация сакральных и профанных локусов, которые являются базовыми для пространственной и временной организации континуума поэтического текста.

Ключевые слова: мифопоэтика, локус, ритуалема, мифологема.

Pinchuk T. S., Tararyva L. Yu. Mythopoetic dominants in creation of V. Symonenko

The article deals with the poetic work of V. Symonenko in the aspects of mythopoetic investigation, mythopoetic dominants as one of the main author's peculiarity. The urgency of this topic is based on originality and singularity of author's mythologism and mythopoetical analysis, attempt of a new interpretation the poet's creation. Mythopoetical dominants in author's creation are interpreted by means of studying time and space, reception of ritual forms. The main task of the article denotes the identification and interpretation of the mythological landmarks, the study of the spatial organization, identification of sacred and profane locus that are essential for the spatial and temporal organization of the poetic text's continuum. The space of myth arranged in vertical-horizontal projection, using productive semantics mythological structures. It is structured on the principle of mythological binary opposition bottom / top, temporary dominant is determined by mythological constants. Mythopoetic dominants will help to build a coherent picture of the author's world, define the possibility of poetic texts, produce myth and author's myth. Space that ranked by the model of mythopoetic samples allows the author to condense the foundation the base of a myth, to expand the capabilities of traditional interpretive locus („heaven”, „earth”, „sun”, „road”, „window”, „tree” etc.), time periods („day”, „night”, „midnight”, „winter”, „summer”), create the active background, synchronize it with the implicit and explicit actions of the subject, to focus the archaic structure of the scheme in the world.

Key words: mythopoetic, locus, ritualem, mythologem.

Стаття надійшла до редакції 09.09.2013 р.

Прийнято до друку 27.09.2013 р.

Рецензент – канд. філол. н., доц. Філоненко Н. М.